

for de Hænder, den skal bruge til sit Arbejde, fordi Dyrkningen kun kan komme der lidt efter lidt ved at arbejde sig ind med egne Kræfter. Stil Dem ikke her mod denne Art Udstykningslove, som ikke ere nogen Frigivelse for Udstykningen, gjør ikke det for derved at faae tilsvunget Sammenlægningslove, som ikke kunne bringes tilveie i dette Dieblif, og veed det ærede Medlem fra Obense (Schytte) hvorfor? Fordi Fæstelovgivningen ikke kan blive forandret som den skal. Naar ærede Medlemmer træde til og skaffe Fæsteloøsningen gennemført og saa bagefter komme og tale om Sammenlægningslove, saa bliver det en Tid, hvor det finder et mere aabent Ore end nu, men man kan ikke holde fast paa de to Ting, den ene at beherske Befolkningen gennem saa gamle og forældede Love, som Fæstelovgivningen er, og den anden at ville komme til at beherske den ogsaa i en anden Retning, ved at sammenlægge det, som den for Diebliffet lever af paa det deelte Jordmon. Det er det, man vil, og det er det, man forsøger paa, men jeg skal ikke paa dette Stadium forfølge denne Forhandling længere.

Med Hensyn til Forslagets §§ 1 og 2 kan jeg ikke forlange Mere, end hvad der her er fremkommet. Hvad angaaer § 3, saa anthydede jeg selv fra Begyndelsen af, at jeg godt vidste, at Forholdet var i høi Grad forskjelligt paa de forskjellige Steder. Naar det er blevet bemærket, at den gjældende Lov er af en saadan Bessaffenhed, at den bemyndiger Kjøbstadcommunerne til selv at ordne Forholdet, saa skal man vel lægge Mærke til, at den ogsaa er af den Bessaffenhed, at den gjør det umuligt for Bordeierne og Jordbrugerne i Kjøbstæderne at besejpe Modstanden fra Kjøbstadcommunerne, og at de ligge under Tryk af et Herredømme, som er skadeligt for hele Jordbrugets Opkomst, som er skadeligt for Omsetningen af disse Jorder, og som de ikke ere istand til at hæve uden Regjeringens Mellemkomst. Det, som har foranlediget dette Lovforslag, er, at der findes ikke saa Communer, hvor Forholdet ikke kan blive ordnet, fordi Communalbestyrelserne ville haandhæve en Myndighed, som Loven har givet, hvortil de ikke have nogen anden Ret, end at Loven har givet dem den, og fordi Jordbrugerne

ikke kunne faae den Magt i Communen, at de kunne komme til Overenskomst paa billigere Betingelser; det var kun derpaa, jeg vilde have den ærede Regjeringens Opmærksomhed henvendt. Nu har den ærede Minister viist en Veie, som ganske viist fortjener at betragtes, og som maaskee, skjøndt vel neppe i denne Samling, men muligviis i den næste, kan føre til en Løsning af Opgaven, den Veie nemlig, at vi gennem et Udvalg her arbejde os ind i Sagen ved Hjælp af det rundelige Materiale, som den ærede Minister har leveret dertil, og saa, enten gennem Betænkningen eller — i næste Samling — ved et heelt nyt Forslag, atter sætte Sagen i Bevægelse, og jeg skal takke den ærede Minister for de Midler, han har givet os til at betragte denne Veie.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg troer rigtignok nu, at den ærede Forslagsstiller ikke ret har opfattet Forordningen af 3die December 1819, thi det er ganske rigtigt, som her er blevet bemærket, at naar der er Tale om boniteret Jord, forstaaes det saaledes, at der, naar Udstykning skal gaae for sig, finder en Taxation Sted; det er aldeles rigtigt, og den Fremstilling, som blev givet af den ærede Rigsdagsmand (R. Sørensen), som først gjorde den Paastand gjældende, at denne Bestemmelse ikke var bleven ret forstaaet af den ærede Forslagsstiller, er aldeles stemmende med den Fremgangsmaade, der følges i Ministeriet. Naar man, som den ærede Forslagsstiller har gjort, sætter Grændsen saa lavt som til 2 Tdr. Hartkorn, saa troer jeg rigtignok, at det vil være overordentlig saa Tilfælde, hvor Forslagets Bestemmelser ville være strengere end de nu gjældende; i Reglen vil der vindes en betydelig Lettelse. 2 Tdr. Hartkorn ere egentlig ogsaa det, der ad administrativ Veie er stillet op som den Norm, hvorefter man meddeeler fritagelser. Forøvrigt forekommer det mig ikke, at den ærede Forslagsstiller havde de Betæneligheder, der bleve udledeede fra de 40 Tdr. Land som Maalestof; det vedbliver bestandigt at staae for mig saaledes, at det er overordentlig vanskeligt at gjøre det blotte geometriske Maal til Regel ved Udstykningen, skjøndt jeg dog ogsaa vil indrømme den ærede Rigsdagsmand, at det